

Idekatalog til styrket indsats for borgere på kanten af arbejdsmarkedet

Nærværende notat indeholder et katalog med idéer over mulige potentialer for udvikling af indsatsen for borgere på kanten af arbejdsmarkedet.

Borgere på kanten af arbejdsmarkedet er typisk karakteriseret ved at have problemer udover ledighed. Dette kan bl.a. være i forhold til kompetencer af personlig, social og/eller faglig art samt livsstil og sundhed. I det disse barrierer spænder bredt, har målgruppen behov for løsninger, der både findes indenfor og udenfor jobcentrets områder.

Jobcentret kan bidrage med en beskæftigelsesrettet indsats indeholdende bl.a. afprøvning på lokale virksomheder, opkvalificering af faglige kompetencer, individuel personlig mentorstøtte samt vejledende og afklarende forløb. Problematikker af fysisk og psykisk karakter samt misbrug og problemer med børn er forankret udenfor jobcentret. Nærværende notat præsenterer derfor dels idéer, der kan igangsættes indenfor jobcentret og dels idéer, der rækker udover jobcentrets ramme.

Overordnet set kan idéerne deles op i tre hovedgrupperinger – serviceniveauer, samarbejdsprocesser og understøttende initiativer der potentielt kan være med til at bringe borgerne tættere på arbejdsmarkedet.

Serviceniveauer

Jobcentrets indsats overfor borgere på kanten af arbejdsmarkedet er ofte afhængig af serviceniveauet i andre af kommunens forvaltninger. Et højt serviceniveau i en anden forvaltning, kan have en afsmittende positiv effekt på jobcentrets mulighed for at bringe en udsat borger tættere på arbejdsmarkedet – og omvendt. Forvaltningen foreslår, at man eksempelvis går i dialog med forvaltningen Social og Sundhed samt Udvalget for Social og Sundhed om følgende områder med henblik på investeringer:

- Hjælpemidler i hjemmet
- Bevilling af støtte-/kontaktperson til voksne
- Misbrugsbehandling

Samarbejde og koordinering

En anden måde hvorpå man i højere grad kan lykkes med denne målgruppe, er gennem tættere samarbejde og koordinering på tværs af forvaltninger indenfor kommunen samt på tværs af kommune, psykiatri, sygehuse, læger, uddannelsesinstitutioner mv. I det følgende foreslås en række områder og konkrete initiativer, der kan styrke samarbejdet og koordineringen på tværs.

Fremskudt rehabiliteringstankegang

Det foreslås at øge fokus på tværgående opgaveløsning i samtlige forvaltninger, der har med borgersager at gøre. Dette kan bl.a. opnås gennem tværfaglige samarbejds møder om konkrete cpr-numre ud fra en fremskudt rehabiliteringstankegang med repræsentanter fra alle relevante afdelinger.

Styrket samarbejde mellem jobcentret og regionen

Styrket samarbejde mellem beskæftigelse og sygehuse og almen praksis, herunder formelle møder om koordinering og udvikling på administrativt og politisk niveau.

Styrket samarbejde i forbindelse med misbrugsbehandling

Styrket samarbejde mellem jobcenter, Center for Sundhedsfremme, Social og Handicap, herunder misbrugsbehandling, i forhold til koordinering af helhedsorienteret forløb før, under og efter misbrugsbehandling.

Fælles uddannelsesforløb for jobcentret og lokalpsykiatrien

Fælles uddannelsesforløb for jobcentret og lokalpsykiatrien og herefter formaliseret mødestruktur. Formålet med uddannelsesforløbet er at give de kommunale medarbejdere i jobcentrene øget kendskab til psykiske sygdomme, så de bedre kan rådgive de ledige med sindslidelser. Derudover kan uddannelsesforløbet give medarbejdere i psykiatrien bedre kendskab til arbejdsmarkedslovgivningen og til jobcentermedarbejdernes arbejdsvilkår. Uddannelsesforløbet skal resultere i en større grad af parallelindsats i de konkrete fælles borgersager, hvor der optræder en gensidig afhængighed i opgaveløsningen på tværs af jobcenter og psykiatri.

Rådgivning til lokale virksomheder om håndtering af misbrug og psykiske problemstillinger

Det foreslås at styrke samarbejdet mellem hhv. lokalpsykiatrien og andre kommunale forvaltninger og de lokale virksomheder, hvor eksempelvis misbrugsområdet eller psykiatrien yder rådgivning til virksomheder om, hvordan de med fordel kan håndtere borgere med misbrugs- og/eller psykiske udfordringer. Samarbejdet kan med fordel omhandle følgende to typer af rådgivning:

- Håndholdt rådgivning: rådgivning hvor der tages udgangspunkt i den enkelte borger
- Generel rådgivning: rådgivning hvor der holdes generelle oplæg om borgergrupper

Forslaget er hovedsageligt forankret udenfor jobcentret, og det styrkede samarbejde vil primært være afhængig af Social og Handicap og psykiatrien. Dog kan Jobcenter Varde understøtte samarbejde i forhold til at identificere de virksomheder, der har behov for rådgivningen, samt formidle kontakten til Social og Handicap og psykiatrien.

Sagsbehandling i borgerens nærmiljø

Ud fra sigtelinjen om at sætte borgeren i centrum foreslås det at igangsætte et eksperimenterende projekt, hvor sagsbehandlingen af borgere i et lokalområde flyttes ud i området for at opnå synergi. Ved at opholde sig i lokalområdet og møde borgeren 'på hjemmebane' forventes det, at jobcentermedarbejderen får et større kendskab til områdets lokale virksomheder, frivillige foreninger og generelle lokale muligheder samtidig med, at borgerne i højere grad mødes i øjenhøjde udenfor kommunalt regi.

Tilbud og andre understøttende initiativer

I det følgende beskrives idéer til en række tilbud og initiativer, der sammen med beskæftigelsesindsatsen kan være med til at flytte 'sten på borgerens vej' og dermed understøtte borgeren i at blive selvforsørgende.

Gratis, åben psykologordning for unge

Det foreslås at igangsætte en forebyggende psykologordning for alle unge bosat i Varde Kommune indenfor en afgrænset aldersgruppe. Ordningen tænkes som et åbent tilbud med visitation i døren med et sigte om at ramme de unge, som enten ikke falder indenfor eller mangler ressourcer til at benytte de eksisterende psykologtilbud. Formålet med ordningen er at forebygge, at mistrivsel og psykiske sårbarhed blandt unge udvikler sig til mere alvorlige psykiske vanskeligheder, der på sigt kan udgøre barrierer for at tage en uddannelse og blive selvforsørgende. Formålet med ordningen er også at hjælpe den unge med at finde frem til relevante eksisterende tilbud i kommunalt, regionalt eller foreningsregi, hvis den unges psykiske problematikker ikke kan håndteres i ordningen. 14 kommuner rundt om i landet har indtil videre gode erfaringer med lignende ordninger.

Forløb om mestring af arbejdsliv og privatliv

Det vurderes, at en større andel af borgerne på kanten af arbejdsmarkedet har behov for støtte til at mestre, hvordan personlige problemer kan kombineres med et aktivt arbejdsliv. Jobcentret oplever, at nogle socialt udsatte borgere har svært ved at fastholde fokus på arbejde, hvis de eksempelvis har problemer i familien. Resultaterne heraf er manglende tro på at kunne mestre et arbejde, hvilket har en effekt på borgerens reelle chancer for at opnå ordinær, længerevarende ansættelse. Det foreslås derfor at igangsætte et coachende forløb med fokus på at mestre at gå på arbejde og samtidig have problemer i privatlivet.

Kulturvitaminer

Jobcentret foreslår at implementere et projekt¹, hvor langtidsledige tre gange om ugen tilbydes kulturelle oplevelser, herunder litteraturlæsning, museumsbesøg og sangundervisning. Aalborg Kommune driver et lignende projekt med succes. Det foreslås, at der igangsættes samarbejder med eksempelvis de lokale museer, musikskole(r) og Varde Bibliotek. Varde Bibliotek ønsker at bidrage i forhold til litteraturlæsningen via guidet fælleslæsning, hvor en biblioteksansat starter en læsegruppe op med henblik på, at gruppen bliver selvkørende.

Helhedsorienteret og motiverende misbrugstilbud

Det foreslås at undersøge mulighederne for at implementere et tværfagligt forankret misbrugstilbud for misbrugere i samarbejde mellem jobcentret og Social og Handicap med fokus på bl.a. borgerinddragelse og fysisk aktivitet².

Løsning af problematikken med offentlig transport

Jobcentret foreslår, at der sættes øget fokus på problematikken med offentlig transport i Varde Kommune i samarbejde med Plan, Kultur og Teknik-forvaltningen. Mange af jobcentrets borgere på kanten af arbejdsmarkedet bor i områder, hvor der ikke kører offentlig transport. Samtidig ejer mange af disse borgere ikke et transportmiddel. Dette udgør en generel barriere for at bringe disse borgere ind på det lokale arbejdsmarked.

¹ <http://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/i-aalborg-indtager-langtidssyge-kulturvitaminer>

² Ny rapport fra SFI: <http://www.sfi.dk/publikationer/stofmisbrugsomraadet-i-et-brugerperspektiv-12759/>